

BESTUURLIJK DECLAREREN

advies & implementatie transparante regeling

Een wethouder die moet opstappen na ophef over een paar honderd euro aan reiskosten die hij abusievelijk verkeerd declareerde. Geruchten over een burgemeester die mogelijk een te ruime verhuiskostenvergoeding ontving en die haar gezag en uiteindelijk haar baan verliest. Het zijn ernstige incidenten. Niet alleen raken gemeenten zo goede bestuurders kwijt, de aandacht wordt ook afgeleid van waar het bij politiek-bestuurlijke integriteit werkelijk om zou moeten gaan. De oplossing ligt voor de hand: maak het systeem van declaraties en onkostenvergoedingen waar bestuurders aan gebonden zijn veel simpeler en transparant. Breng bovendien de ambtelijke organisatie in positie om een vinger aan de pols te houden. Zo worden fouten tijdig gesignaleerd en rechtgezet. Duur of ingewikkeld hoeft deze aanpak zeker niet te zijn: in enkele stappen is een effectieve bescherming te realiseren die bestand is tegen de waan van de dag.

OMSCHRIJVING

Een goede bescherming van burgemeester en wethouders tegen 'bonnetjesproblematiek' berust op twee pijlers:

1. een heldere, waterdichte regeling voor de vergoeding van persoonlijke uitgaven;
2. een adequaat ingerichte ambtelijke organisatie met:
 - een duidelijke rol en taakopvatting voor de financiële administratie;
 - sturing en coördinatie door de gemeentesecretaris.

De ambtelijke organisatie vervult een sleutelrol in het voorkomen van problemen: samen zorgen boekhouder en gemeentesecretaris ervoor dat bestuurders niet per abuis de fout in gaan. Zo wordt voorkomen dat hun reputatie nodeloos beschadigd raakt.

FASE 1: VOORBEREIDING

In veel gemeenten zijn de bestaande regels voor vergoeding van persoonlijke uitgaven te complex en voor meerderlei uitleg vatbaar. Het verbetertraject begint daarom bij het tot stand brengen van een betere regeling, die geen ruimte laat voor misverstanden.

Onze adviseurs zetten, in nauw overleg met u uiteraard, de volgende stappen:

- Analyseren van de binnen uw gemeente geldende regels;
- Opstellen van een waterdichte regeling (eerste concept);
- Overleg met burgemeester, gemeentesecretaris, boekhouder en andere direct betrokkenen;
- Voor zover nodig: aanpassingen maken (tweede concept).

Het voorstel ligt nu klaar voor formele besluitvorming.

FASE 2: IMPLEMENTATIE

Is de regeling vastgesteld, dan zorgen wij voor goede instructie voor de betrokken ambtenaren (bijvoorbeeld door middel van praktijksimulaties). Hun taakopvatting moet aansluiten bij hun nieuwe rol: bij de financiële administratie van vergoedingen verschuift het accent van 'verwerken' naar 'controleren'. Voortaan worden alleen nog declaraties ingeboekt waarvan de rechtmatigheid expliciet is vastgesteld. Bij twijfel wordt de betrokken bestuurder meteen geïnformeerd.

Dit gebeurt dan via de gemeentesecretaris. Als schakel tussen de organisatie en het bestuur draagt de gemeentesecretaris een centrale verantwoordelijkheid in het signaleren van financiële onvolkomenheden, het bijsturen van het ambtelijke proces en het voorkomen van onnodige ophef in de gemeenteraad en in de pers.

De nieuwe vergoedingensystematiek wordt publiek gemaakt via de website van de gemeente. De gemeenteraad ziet toe op de naleving ervan. In vergelijking met de oude situatie is de controletaak van de raad lichter geworden: hij kijkt immers naar het resultaat van een duidelijker regeling en een strakker ambtelijk proces.

RESULTATEN

In een kort tijdsbestek en tegen geringe kosten krijgt uw gemeente de beschikking over een transparante regeling voor de vergoeding van persoonlijke uitgaven van bestuurders, die ligt ingebed in een goed doordacht ambtelijk werkproces. Hiermee wordt de kans dat een bestuurder per ongeluk de fout in gaat geminimaliseerd. Dit kan de gemeente op termijn veel tijd, geld en zorgen schelen. Bovendien komt een vlekkeloos vergoedingensysteem de geloofwaardigheid van politiek en bestuur ten goede.